

Polsko prohrálo soudní válku o Katyň

Polské snahy, aby Evropský soud pro lidská práva nařídil Rusku **vyšetření katyňského masakru** více než dvacetí dvou tisíc polských důstojníků a civilistů, neuspěly. Soud žalobu zamítl.

LUBOŠ PALATA

ŠTRASBURK/PRAHA Poláci se nikdy nedozví jména sovětských vrážděných tisíc svých krajanů popravených při katyňském masakru v roce 1940.

Včerejší definitivní rozsudek štrasburského soudu pro lidská práva vzal naději nejen patnácti pozůstalým, kteří se domáhali od Ruska řád-

ného vyšetření masakru, ale doslova celému Polsku. Pro Poláky, kde komunistický režim desetiletí připisoval odpovědnost za Katyň nacistům, ačkoli všichni Poláci věděli opak, se jedná o nejcitlivější událost války.

„Tento soud byl naší poslední šancí. Samozřejmě, že rozsudek je pro nás rozčarováním. Ale věříme, že to není konec kauzy Katyň,“ uvedl Ireneusz Kaminski, který zastupoval patnáct rodin pozůstalých po obětech Katyně, které se ve Štrasburku domáhaly svých práv. Soud ale uvedl, že se případem nemůže zabývat. Rozsudek se odvolával na to, že ke zločinu došlo v roce 1940 a konvence lidských práv vstoupila v platnost v roce 1953.

Znechuceno jím bylo i mnoho polských politiků. „Víme, co se stalo, víme, kdo byl vinen. Soud, který

Katyň byla snahou o likvidaci elit

■ Poté, kdy nacistické Německo přepadlo 1. září 1939 Polsko, se k útoku připojil dne 17. září i Sovětský svaz a na základě tajných dodatků k paktu

Molotov-Ribbentrop obsadil východní polovinu Polska.

■ Při okupaci zajal 15 000 důstojníků a 10 000 příslušníků inteligence. Ti

by to jasně řekl, se však nedočkáme,“ uvedla například místopředsedkyně vládní Občanské platformy Malgorzata Kidawa-Blonska. „Chápu velmi těžké rozhodnutí štrasburského soudu i to, že byl bez-

skupiny polského Institutu národní paměti Witold Kulesza. Jak dodal, katyňský masakr přitom patří „do kategorie válečných zločinů, zločinů proti lidskosti v jejich nejčistější podstatě, tedy mezi zločiny genocidy,“ uvedl Kulesza.

„Je to skandální. Pro nás je to důkaz, že ten, kdo má moc a peníze, nebude nikdy odsouzený. Byl to zločin z nenávisti. Neodsouzení této genocidy a nepotrestání jejich autorů vedly k jejímu opakování ve Rwandě a na Balkáně a k tomu, že se to může ještě opět stát,“ reagovala sdružení obětí z Katyně.

Rusko, které bezvýsledně vyšetřovalo Katyň 14 let až do roku 2004, kdy kauzu umorilo, bylo včera soudem pouze kritizováno za přístup k příbuzným obětí a za to, že je nedostatečně informovalo.

Polsko neuspělo se svou interpretací, podle níž vyšetřování případu v Rusku běželo ještě šest let poté, co v roce 1998 přistoupila Moskva k úmluvě o lidských právech a začalo spadat do jurisdikce soudu.

Rozkaz k popravě je na webu

Přes polské rozčarování se nedá říci, že by Moskva neudělala vůči Polsku žádná vstřícná gesta. V roce 2010 byly kopie dokumentů, na nichž J. V. Stalin nařizuje popravu Poláků, zveřejněny na internetu na příkaz tehdejšího prezidenta Dmitrije Medveděva. Polsku byly také předány kopie klíčových dokumentů, které Moskva ke Katyni vlastní.

Samotnou odpovědnost za masakr přiznal Sovětský svaz „už“ za Michaila Gorbačova na počátku devadesátých let.